

Ягаева Элвина Бахтияровна,
Фарғона политехника институти, стажёр-
тадқиқотчи

РАҚАМЛИ ИҚТИСОДИЁТ ШАРОИТИДА ОЛИЙ ТАЪЛИМ ТИЗИМИНИНГ БОШҚАРУВ МЕХАНИЗМИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ЗАРУРАТИ ВА ИСТИҚБОЛЛАРИ

УДК: 338.24:378.6.01

ЯГАЕВА Э.Б. РАҚАМЛИ ИҚТИСОДИЁТ ШАРОИТИДА ОЛИЙ ТАЪЛИМ ТИЗИМИНИНГ БОШҚАРУВ МЕХАНИЗМИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ЗАРУРАТИ ВА ИСТИҚБОЛЛАРИ

Мазкур мақолада олий таълим тизимини ривожлантиришда рақамли технологияларнинг ўрни, замонавий шароитларга мос бўлган олий таълим муассасасини бошқарув механизми такомиллаштириш зарурати, шунингдек, бошқарув жараёнларида рақамли технологияларни қўллаш аҳамияти ёритилган. Олий таълим тизимида бошқарув қарорларини ишлаб чиқиш ва қабул қилишда диагностик вазифаларнинг моҳияти ўрганилган.

Таянч сўз ва тушунчалар. IT-технологиялар, бошқарув қарорлари, бошқарув механизми, бошқарув диагностикаси, таълим хизматлари, инновацион фаолият, ОТМ нуфузи.

ЯГАЕВА Э.Б. НЕОБХОДИМОСТЬ И ПЕРСПЕКТИВЫ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ МЕХАНИЗМА УПРАВЛЕНИЯ СИСТЕМОЙ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ

В статье раскрывается роль цифровых технологий в развитии системы высшего образования, необходимость совершенствования механизма управления высшим учебным заведением в соответствии с современными условиями, а также важность использования цифровых технологий в управлеченческих процессах. Также изучено значение диагностических задач в разработке и принятии управлеченческих решений в системе высшего образования.

Ключевые слова и понятия. ИТ-технологии, управлеченческие решения, механизм управления, диагностика управления, образовательные услуги, инновационная деятельность, репутация вуза.

YAGYAEVA E.B. THE NEED AND PROSPECTS FOR IMPROVING THE MANAGEMENT MECHANISM OF THE HIGHER EDUCATION SYSTEM IN THE CONDITIONS OF THE DIGITAL ECONOMY

In the article is discussed the role of digital technologies in the higher education system development, the need to improve the management mechanism of the higher education institution, as well the importance of digital technologies implementation in management processes. There was studied the importance of diagnostic tasks in the management's decision-making in the higher education system.

Key words and concepts. IT technologies, management decisions, management mechanism, management diagnostics, educational services, innovative activities, the reputation of the HEI (higher educational institution).

Кириш.

Ўзбекистон Республикасининг таълим тизимини янада ривожлантиришда бир қанча вазифалар қўйилган бўлиб, улардан айниқса таълим сифатини ошириш ва республикамизнинг барча ҳудудларида яшаётган фуқароларга уларнинг ёши, миллати, касбидан қатъий назар таълим ресурслари ва хизматларидан фойдаланиш имкониятини яратиш муҳим аҳамият касб этади. Жамиятнинг барча қатламлари эҳтиёжини қондиришга мўлжалланган кенг спектрдаги таълим хизматларини тақдим этувчи ахборот муҳитини яратиш, шунингдек таълим жараёнларига рақамли технологияларини жорий этиш механизмларини шакллантириш ва уларни ҳаётга татбиқ этиш таълим тизимини ривожлантириш ва бошқаришда муҳим аҳамиятга эгадир.

Мавзунинг долзарблиги.

Ўзбекистонда рақамли технологияларини ривожлантиришнинг устувор йўналишларини аниқлашда жаҳон тенденцияларини ҳамда ушбу соҳанинг ривожланганлик даражасини ҳисобга олиш зарур. Ушбу муаммолар Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 8 сентябрдаги "Ўзбекистон Республикасида маъмурӣ ислоҳотлар концепциясими тасдиқлаш тўғрисида"ги ПФ-5185-сонли Фармони, 2017 йил 30 июндаги "Республикада ахборот технологиялари соҳасини ривожлантириш учун шарт-шароитларни тубдан яхшилаш чора-тадбирлари тўғрисида"ги ПФ-5099-сонли Фармони, 2018 йил 18 апрелдаги "Идрравий ахборот тизимларини жадал интеграциялаштириш ва инновацион лойиҳаларни амалга оширишга доир ташкилий чора-тадбирлари тўғрисида"ги ПҚ-3673-сонли қарори, 2018 йил 3 июлдаги "Ўзбекистон Республикасида рақамли иқтисодиётни ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги ПҚ-3832-сонли қарори ва бошқа меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларни амалга ошириш учун алоҳида аҳамият касб этади.

Илмий муаммонинг қўйилиши. Рақамли таълим муҳитини ривожлантириш муаммолари ва унинг бошқарув қарорларини қабул қилиш самарадорлигини оширишга таъсири, шунингдек, уларни ташкилий-бошқарув механизмларини такомиллаштириш бугунги кун талабларидан бири ҳисобланади.

Шу билан бирга, таълим тизимини рақобатбардошлигини ошириш борасида олий ўқув юртларини ахборот-коммуникация технологиялари орқали бошқариш масалалари юзасидан бир қатор илмий тависялар ишлаб чиқиш мақсадга мувоффиқ ҳисобланади.

Мавзу бўйича бошқа олимлар илмий асарлари қисқача таҳлили.

Телекоммуникация соҳасининг ривожланишининг айрим жиҳатлари ва уларнинг ижтимоий-иктисодий жараёнларга таъсири Л.Рейман, Н.Резников, М.Амарян, С.Чудинов каби олимларнинг илмий ишларида ўз аксини топган. Н.Резникова, Е.Деминалариннг илмий ишларда олий таълим тизимида қўйидаги устувор йўналишлар бўйича тадқиқотлар олиб борилмоқда: университетлар ривожланишини бошқаришнинг турли моделларни шакллантириш, олий таълим тизимида инновацион фаолиятни бошқаришнинг институционал механизмларини такомиллаштириш, AC/DC ваколатига асосланган инсон капиталини ривожлантириш стратегияси, тармоқ моделлари инфратузилмасини яратиш таълим соҳасида IT-технологияларини жорий этиш, рақамли иқтисодиёт тушунчаларини амалга ошириш ва унинг таълим муассасалари рақобатбардошлигини оширишга таъсирини баҳолаш¹.

Н.В.Войтовский, А.П.Калинина, И.И. Мазуровалар олиб борилган тадқиқотлар шуни кўрсатадики, корхона салоҳиятининг иқтисодий диагностикаси мажмуали тадқиқот воситаси сифатида бошқарув қарорларини тайёрлаш ва уларнинг бажариш устидан назоратни ташкил этиш учун ахборот беради². А.С. Стринковскаянинг илмий тадқиқотлари эса, иқтисодий диагностика таққослашга асосланган бўлиб таҳлилдаги каби бирламчи ахборотлардан фойдаланиш ва иқтисодий фаолиятни такомиллаштиришга қаратилган³.

Ўзбекистонлик олимлар
А.Арипов, Т.Иминов, Л.Шибаршова,

¹ Резникова Н.П., Демина Е.В., Булгак В.Б., Голышко А.В., Макаров В.В., Тихвинский В.О., & Алексеев Е.Б. Менеджмент в телекоммуникациях. – М.: 2005.

² Войтовский Н.В., Калинина А.П., & Мазурова И.И. Экономический анализ. - М.: Юрайт, 2014. 251 с.

³ Стринковская А.С. Анализ и диагностика финансово-хозяйственной деятельности предприятия. М.: 2016.

М.Махкамова, А.Қодиров, М.Махмудов, X.Мухитдиновларнинг илмий ишларида ахборот-коммуникация технологиялари соҳасини ривожлантириш масалалари ва таълим тизимида инновацион жараёнларни бошқариш муаммоларини кўриб чиқсанлар. Таъкидлаш жоизки, таълим тизимининг рақобатбардошлигини ошириш масалаларига бағишинган илмий адабиётларда рақамли таълим муҳитини ривожлантириш муаммолари ва унинг бошқарув қарорларини қабул қилиш самарадорлигини оширишга таъсири, шунингдек, уларнинг ташкилий-бошқарув механизmlарини шакллантирилишига етарлича эътибор берилмади.

Х.Х. Режапов Ўзбекистонда меҳнат ва олий таълим хизматлар бозорларини моделлаштириш хориж тажрибаси¹. А.А. Салимовнинг илмий асарларида олий ўқув юртлари инсон капиталини бошқаришда баҳолаш масалалари².

О.С.Қаҳҳоровнинг илмий тадқиқотларида таълим муассасалари бошқарувининг самарадорлигини баҳолашдаги ёндашувлар ва усуllар³. Т.З. Тешабоевнинг кўплаб илмий тадқиқотларида олий таълим тизимида инновацион фаолиятни ахборот технологиялари асосида такомиллаштириш йўллари ва бошқа олий таълимни бошқариш масалаларига қаратилган⁴.

Мазкур илмий ишларнинг аксарият қисми олий таълим маркетинги ва менежментини ўрганишга бағишинган. Шунингдек, Ўзбекистонда олий таълим тизимининг ўзига хос хусусиятлари, жаҳон таълим тизимига интеграциялашви ва меҳнат бозори билан узвий боғлиқлиги тадқиқ этилган.

¹ Режапов Х.Х. Олий таълимни молиялаштиришнинг хорижий тажрибалари. // Экономика и финансы (Ўзбекистан), 2012. 9-й номер, 31-35 с.

² Салимов А.А. Вопросы повышения качества кадров в высших образовательных учреждениях Республики Узбекистан. - Theoretical & Applied Science, 2018. (9), 370-375 с.

³ Қаҳҳоров О.С. Таълим муассасалари бошқарувининг самарадорлигини баҳолашдаги ёндашувлар ва усуllар // "Иқтисодиёт ва инновацион технологиялар" илмий электрон журнали. № 1, январь-февраль, 2017.

⁴ Тешабоев Т.З. Олий таълим тизимида инновацион фаолиятни ахборот технологиялари асосида такомиллаштириш йўллари. // "Иқтисодиёт ва инновацион технологиялар" илмий электрон журнали, 2018. (3).

Мақсад. Рақамли иқтисодиёт шароитида олий таълим тизимини бошқарув механизmlарини такомиллаштириш бўйича илмий-амалий таклиф ва тавсиялар ишлаб чиқишдан иборат.

Мақоланинг илмий моҳияти. Мақоланинг илмий аҳамияти шундаки, олий таълим муассасаларини ахборот ва инновацион технологиялар асосида бошқаришнинг назарий ва услубий асосларини такомиллаштиришда ҳамда илмий тадқиқот ишларини амалга оширишда қўллаш имконини беради.

Тадқиқотнинг объекти сифатида Ўзбекистон Республикаси олий таълим муассасаларини бошқариш тизими ва уларда рақамли технологияларидан фойдаланиш жараёни танланган.

Тадқиқотда қўлланилган усуllар. Мақолада иқтисодий ва тизимли таҳлил усуllари, қиёсий таҳлил, ва бошқа илғор усуllар ишлатилган.

Таҳлил ва натижалар.

Бугунги кунга келиб, олий таълим муассасасини бошқарув механизми профессор-ўқитувчилар таркиби ва малакасини ошириш йўлларини аниқлашдан, рақобатбардош кадрларни етиширишдан, таълим хизматлари бозорида ўз ўрнини эгаллашдан иборат. Барча энг истиқболли ёндашувлар ва ўзига хос стратегик бошқарув воситалари трансформацияни таъминлайди, бирламчи инсон энергияси, профессионал рационаллик ва ташкилот ходимларининг ўз вақтида рақобатдош устунликларни яратиш учун умумий ички қобилияти назарда тутилган.

Ўзбекистонда олий таълим муассасаларини иқтисодий тизим сифатида бошқариш ушбу тизимнинг мураккаблигидан келиб чиқади. Айниқса, олий таълим муассасалари бошқарув қарорларини қабул қилишнинг иқтисодий бўлмаган усуllаридан фойдаланиши янги институционал шароитларга мослашиш йўлларини топишга тўсқинлик қилади. Ҳозирги вақтда олий таълим муассасасини бошқаришнинг турли бўғинларида самарадорликни баҳолашнинг содда, қулай ва эгилувчан услублари етарли эмас. Бундай шароитда иқтисодий диагностика механизми олий таълим муассасаларини янги бозор шароитларга мослаштириш муаммоларини ҳал этади.

Чунки, иқтисодий диагностика тамойилларига асосланган бошқарув нотўғри қарорларни олдини олиш режимида фаолият кўрсатади. Иқтисодий диагностика турли даражадаги муаммоларни аниқлади, мажмуали таҳлилни амалга оширади ва оқилона қарорга келишни таъминлади ҳамда ўзининг имкониятлари кенглиги ва истиқболлиги билан ажралиб туради. Олий таълим муассасаси бошқарув жараёни самарадорлигини мажмуали баҳолаш бозор субъектларида қизиқиш ўйғотади ва долзарб аҳамият касб этади¹.

Иқтисодий диагностика ҳар бир олий ўқув юртдаги ташкилий ва иқтисодий бошқарув жараёнлари олиб борилишининг муҳим элементидир ва ахборот-таҳлилий таъминотнинг таркибиغا киради. Маълумки, бошқарув ўз мазмуни бўйича олий таълим муассасасининг тизим сифатида барқарорлигини таъминлашга ва олдиндан назарда тутилаётган ҳолатга ўтишга қаратилган бўлади. Бошқарув тизимнинг асосий мақсадли хусусиятини сақлаб қолган ҳолда ўзгариб бораётган муҳитда ҳам муайян мақсадларга эришишга қаратилади. Бошқарувнинг мазмуни ахборотни қайта ишлаш, тизим элементларининг мақбул хилма-хиллигини давом этириш, чекловларга риоя этиш, элементларнинг ўзаро боғлиқлигини тартибга солиш ва ўзгартиришдан иборат. Қарор қабул қилиш орқали ишлаб чиқилган ахборот ҳаракатга айлантирилади. Шу нуқтаи назардан бошқарувнинг муваффақиятли амалга ошириш ахборотни йиғиш (танлаб олиш) ва керакли тарзда қайта ишлашга боғлиқ бўлади. Ахборотни йиғиш ва қайта ишлаш жараёнлари билан бошқарув қарорларини қабул қилиш оралиғида диагностика муҳим ўрин эгаллайди ва қабул қилинган қарорларнинг сифати диагностиканинг қанчалик даражада асосли бажарилишига тўғридан-тўғри боғлиқ бўлади. Умумий ёндашувда диагностикани ўрганилаётган обьектга хос функцияларда содир бўлаётган ёки содир бўлиши мумкин бўлган номувофиқликларни аниқлаб олишнинг усуllibари ва тамойиллари

¹ Сотвoldиев Н. "Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar" ilmiy elektron jurnalı. 2020, № 4, iyul-august.

ҳақидаги таълимот сифатида талқин этиш мумкин.

ОТМда бошқарув қарорларини қабул қилиш жараёнининг умумий занжиридан диагностикани алоҳида равишда олиб қараш мақсадга мувофиқ эмас. Аслида бошқарув жараёнини ахборот билан таъминлаш, ахборотни қайта ишлаш ва бошқарув қарорларини ишлаб чиқишининг барча босқичида диагностик мазмунга эса бўлган кўплаб вазифаларни бажаришга тўғри келади. Чунки, бошқарув қарорлари қабул қилиш жараёнини кўпчилик ҳолларда қуйидаги босқичларга ажратилади:

- муаммони аниқлаш ва таърифлаш;
- муаммо борасидаги зарур ахборотни йиғиш ва қайта ишлаш;
- қарор ишлаб чиқиш ва қабул қилиш;
- қарорни амалга ошириш;
- қарорни амалга ошириш устидан назорат.
- Иқтисодий диагностикада эса йиғилган ва қайта ишланган ахборотни таҳлил қилиш тарзида амалга оширилади. Шунга кўра таҳлилнинг қуйидаги З йўналишларига аҳамиятли, деб қараш мумкин:
 - таълим хизматлари кўрсатиш бўйича фаолиятнинг аҳволига баҳо бериш, минтақавий жиҳатлари бўйича улардаги ўзгаришларни аниқлаш;
 - ОТМнинг таълим бериш салоҳиятида ўзгаришларга олиб келган асосий омилларни ўрганиб чиқиш ва уларнинг таъсирини баҳолаш;
 - ОТМ фаолияти самарадорлигини ошириш захираларини аниқлаш².

ОТМда бошқарув қарорларини қабул қилиш жараёнининг умумий занжиридан диагностикани алоҳида равишда олиб қараш мақсадга мувофиқ эмас. Аслида бошқарув жараёнини ахборот билан таъминлаш, ахборотни қайта ишлаш ва бошқарув қарорларини ишлаб чиқишининг барча босқичида диагностик мазмунга эса бўлган кўплаб вазифаларни бажаришга тўғри келади. Чунки, бошқарув қарорлари қабул қилиш жараёнини кўпчилик ҳолларда қуйидаги босқичларга ажратилади³:

² Сотвoldиев Н. "Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar" ilmiy elektron jurnalı. 2020, № 4, iyul-august.

³ Стринковская А.С. Анализ и диагностика финансово-хозяйственной деятельности предприятия. – М.: 2016.

- муаммони аниқлаш ва таърифлаш;
- муаммо борасидаги зарур ахборотни йиғиши ва қайта ишлаш;
- қарор ишлаб чиқиш ва қабул қилиш;
- қарорни амалга ошириш;
- қарорни амалга ошириш устидан назорат.

Иқтисодий диагностикада эса йиғилган ва қайта ишланган ахборотни таҳлил қилиш тарзида амалга оширилади. Шунга кўра таҳлилнинг қўйидаги уч йўналишларига аҳамиятли, деб қараш мумкин деб ҳисоблаймиз:

- таълим хизматлари кўрсатиш бўйича фаолиятнинг ахволига баҳо бериш, минтақавий жиҳатлари бўйича улардаги ўзгаришларни аниқлаш;
- ОТМнинг таълим бериш салоҳиятида ўзгаришларга олиб келган асосий омилларни ўрганиб чиқиш ва уларнинг таъсирини баҳолаш;
- ОТМ фаолияти самарадорлигини ошириш захираларини аниқлаш.

Олий таълим муассасасининг асосий ваколатларини ривожлантириш асосида самарали бошқарув моделини яратиш, ўз навбатида, унинг таълим ва илмий фаолияти сифатини сезиларли даражада ошириш имконини беради.

Олий таълим муассасасининг асосий ваколатларини бошқариш механизми қўйидаги тамойилларга асосланиши керак¹:

- инновацион таълимга эътибор қаратиш тамойили. Инновацион таълим тизимининг натижаси - бу уларнинг касбий фаолиятида ва охир-оқибат, мамлакат иқтисодиёти ва ижтимоий соҳасида ижобий ўзгаришларни таъминлашга қодир бўлган мутахассисларни тайёрлаш;
- таълим, илмий-тадқиқот ва ишлаб чиқаришни интеграциялашуви асосида амалга оширилаётган жаҳон даражасидаги мутахассисларнинг малакасини ошириш тамойили;
- олий таълим анъаналарини сақлаш ва инновациялар учун инфратузилмани яратиш, академик қадриятлар интеграциясини таъминлаш ва тадбиркорлик;

¹ Тешабоев Т.З. Олий таълим тизимида инновацион фаолиятни ахборот технологиялари асосида таъминлаштириш йўллари. // "Иқтисодиёт ва инновацион технологииялар" илмий-электрон журнали, 2018. (3).

- таълим муассасасининг ташқи муҳит билан ўзаро муносабатлари инфратузилмасини ривожлантиришга, бошқа олий таълим муассасалари, академик фанлар билан стратегик ҳамкорликни шакллантиришга қаратилган стратегик шериклик тамойили, саноат, бизнес ва давлат органлари;

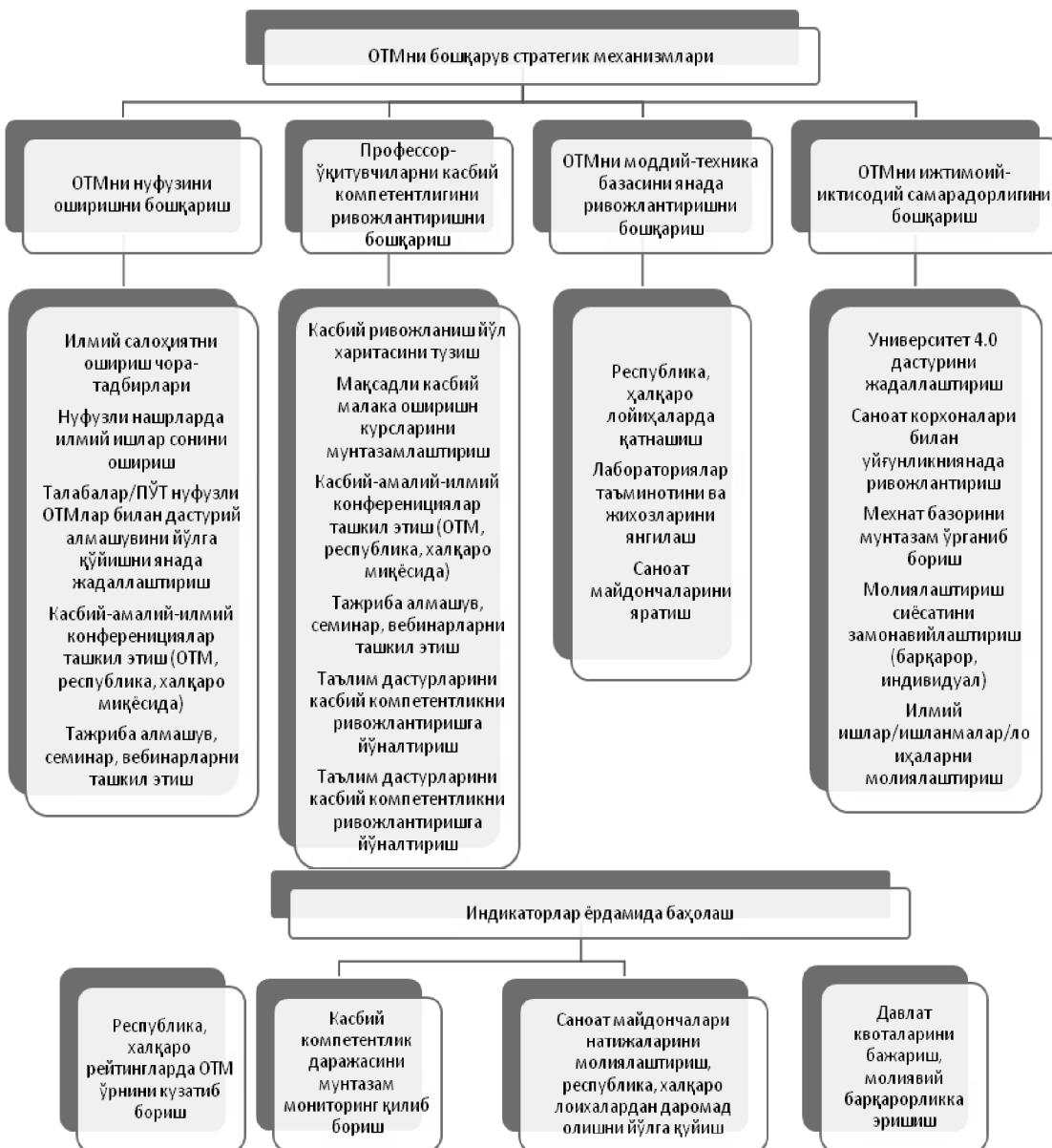
- таълим муассасасини молиялаштиришнинг турли манбаларини бирлаштириш принципи, бу уларни фарқлаш ва фаол маблағ йиғишини англатади.

Олий таълим тизимини ривожлантиришни бошқарув механизмининг ҳар бир босқичида тегишли бошқарув усуллари қўлланилади (иқтисодий, маъмурӣ, ижтимоий-психологик), бу энг муҳими олий ўқув юртларининг асосий компетенцияси сифатида таълим муассасаси ўқитувчиларнинг касбий компетенциясини ривожлантиришга, ОТМни нуфузини оширишга, таълим хизматлари бозорига рақобатбардош кадр етиштиришга ёрдам беради.

Биз томонидан таклиф этилган ОТМларининг асосий ваколатларини ривожлантиришни бошқариш механизми қўйидаги хусусиятларни ҳисобга олади:

- истеъмолчилар учун ўқув маҳсулотининг фойдалилигини яратадиган энг талаб қилинадиган хусусиятлар тўпламини шакллантириш мақсадида таълим муассасининг асосий компетенциясини ишлаб чиқиши ўқитувчилар таркибининг жамоавий ва индивидуал ваколатларини таҳлил қилиш ва таъминлаштириш орқали амалга ошириш таклиф этилади;
- олий таълим муассасаси профессор-ўқитувчиларининг касбий малакасини ошириш ва уларни ривожлантириш йўналишлари уларнинг касбий фаолиятини таҳлил қилиш асосида амалга оширилади;
- олий таълим муассасасининг стратегик позициясини аниқлаш асосида асосий ваколатларни ривожлантириш йўналишларини танлаш таклиф этилади.

Хулоса ва таклифлар. Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимининг бошқарув жараёнларини кенг қамровли модернизациялаш зарурати мавжуд, бунинг сабаби рақамли иқтисодиётга ўтилиши университет ва институтларнинг фаолиятига бир қанча талабларни

1-расм. Олий таълим тизимининг стратегик бошқарув механизми¹.

кучайтиради, булар қаторига қўйидагилар киради:

- рақамли иқтисодиётга ўтилиши бити-рұвчилар компетенцияларига талабларни ўзгартиради (коммуникация, креатив фикрлаш, гуруҳда ишлаш ва б.);
- иш берувчилар ва ҳалқаро талабларни ҳисобга олган ҳолда ўқув стандартлари ва дастурларини таркибий қайта тузиш (таълим бозори талбларига мослаштириш, янги касбларни пайдо бўлишини инобатга олиш, рақамли кўникмаларга эга бўлиш ва б.);

– ўқув жараёнини ахборотлаштиришни мактабдан тортиб олий ўқув муассасалари-гача комплекс дастурини ишлаб чиқиш ва бу жараённи ягона тизим сифатида бошқариш.

Ҳозирги шароитларда олий таълимнинг сифатини ошириш фақат мазкур соҳада инновацион жараёнларни фаоллаштириш, таълим, илмий ва ишлаб чиқариш фаолиятининг интеграциясини таъминлаш асосидагина амалга ошириш мумкин. Бизнес-тузилмалар соҳасини иқтисодиёт тармоқларининг ўзига хос хусусиятлари, ментақавий жиҳатларини ҳамда кичик ва хусусий тадбиркорлик корхоналарнинг бошқарув таркиби даражасини ҳисобга олган

¹ Муаллиф ишланмаси.

ҳолда диверсификациялаш таълим тизими-нинг ёпиқлиги билан боғлиқ муаммосини ечади, уни ташқи таъсирларга очиб беради, таълим мазмуни ва ўқитиш технологияларини доимо янгилаб боришга олиб келади. Хулослардан келиб чиқсан ҳолда қўйидаги тавсияларни келтириш мумкин:

– таълим тизимида рақамли технологиялардан фойдаланиш кўникмалари, ахборот оқимлари ва технологияларнинг тезкор алмашиши шароитига мослашиш кўникмаларига эга бўлиши замонавий меҳнат бозорининг асосий талабидир. Айнан мазкур малака ва кўникмалар (билимларни амалиётда қўллай олиш, креатив фикрлаш ва ҳ.к.) таълим жараёнинга ушбу воситаларни тўлақонли интеграцияси ҳолатида шаклланади;

– олий таълим тизимида самарали бошқарув механизмини яратиш, давлат бошқаруви органлари билан таълим секторининг ўзаро маълумотни электрон алмашинув муҳити тизимли йўлга қўйиш;

– олий таълим тизимида IT-технологиялардан фойдаланиш даражаси республикамиз ОТМларида мавжуд бўлган компютерлар, коммуникация ускуналари сони ёки Интернетдан фойдаланиш имкониятлари билан эмас, балки ушбу воситаларни таълим ва тадқиқот секторига киритиш, кўп функцияли виртуал ресурслар яратилиши, олий таълимни бошқариш тизимини янада такомиллаштириш учун рақамли технологиялардан самарали фойдаланиш имкониятларининг сифат кўрсаткичлари билан белгиланади.

Фойдаланилган адабиётлар рўйхати:

1. Резникова Н.П., Демина Е.В., Булгак В.Б., Голышко А.В., Макаров В.В., Тихвинский В.О., Алексеев Е.Б. Менеджмент в телекоммуникациях. – М.: 2005.
2. Войтоловский Н.В., Калинина А.П., Мазурова И.И. Экономический анализ. - М.: Юрайт, 2014. 251 с.
3. Стринковская А.С. Анализ и диагностика финансово-хозяйственной деятельности предприятия. – М: 2016.
4. Режапов Х. Х. Олий таълимни молиялаштиришнинг хорижий тажрибалари. // Экономика и финансы (Узбекистан), (2012). (9), 31-35 б..
5. Салимов А. А. Вопросы повышения качества кадров в высших образовательных учреждениях Республики Узбекистан. // Theoretical & Applied Science, 2018. (9), 370-375 с..
6. Қаҳҳоров О.С. Таълим муассасалари бошқарувининг самарадорлигини баҳолашдаги ёндашувлар ва усуллар // "Иқтисодиёт ва инновацион технологиялар" илмий электрон журнали. 2017. № 1, январь-февраль,
7. Тешабоев Т.З. Олий таълим тизимида инновацион фаолиятни ахборот технологиялари асосида такомиллаштириш йўллари. // "Иқтисодиёт ва инновацион технологиялар" илмий электрон журнали, 2018. (3).
8. Сотвoldиев Н. "Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar" ilmiy elektron jurnali. 2020. № 4, iyul-avgust.